

Studiu de specialitate

Învățarea activă prin stimularea potențialului creativ

*Autor: prof. inv. primar Gulin Ioana
Școala Primară Brănești, Timiș*

Creativitatea este definită uneori ca fiind “procesul prin care un individ sau un grup plasat într-o situație dată elaborează un nou produs, original, în conformitate cu necesitățile și scopurile situației respective”. Alții o definesc drept “capacitatea de a organiza (sau reorganiza) elementele câmpului perceptiv sau imaginativ, indiferent dacă este vorba de joc, principii matematice sau cuvinte”.

În 1950, Guilford, într-o adresă către Asociația Psihologilor Americani, a formulat două idei noi cu privire la creativitate, cu o serie de consecințe teoretice și practice considerabile:

* aptitudinea creativității este prezentă-la niveluri variabile-dar la toți indivizii normali;

* procesul creativ poate fi realizat în mod intenționat, el poate fi învățat și dezvoltat la un mare număr de indivizi.

La aceste idei se adaugă și cele ale lui Osborn, potrivit cărora cercetarea de grup poate favoriza în anumite condiții creativitatea. În consecință, în S.U.A. și în Europa a apărut un ansamblu de cercetări vizând explorarea raportului dintre creativitate și inteligență, creativitate și imaginație, precum și încercări de depistare a “personalității creative”.

Identificarea elementelor potențialului creativ presupune multă atenție și preocupare din partea cadrului didactic. La nivelul școlii ea se realizează cu precădere prin observații curente la lecții și în afara lor. Indicatorii plauzibili ai acestui potențial sunt produsele activității lor și comportamentul adoptat în anumite situații. Oamenii pot avea o educație a capacităților creatoare, sau nu, și de acest lucru ne putem da seama analizând locul valorii creației în familie și instrucția școlară.

Categoria de activități care oferă terenul cel mai extins pentru cultivarea creativității îl constituie activitățile în care se lasă elevilor independență deplină:

compunerea și rezolvarea pe căi diferite a* exercițiilor și problemelor;

scoaterea și formularea ideilor principale* dintr-un text;

elaborarea compunerilor;*

confectionarea unui obiect (la abilități practice);*

executarea* unui desen;

exerciții de antrenament creativ sub formă de jocuri etc.*

Toate aceste activități pot fi considerate forme de manifestare a însușirilor creative ale elevilor, care se cer stimulate și dirijate. Copiilor le place să asculte și să inventeze povești, să joace roluri, să interacționeze printr-un joc continuu, pe care-l îmbogățesc mereu, din ce în ce mai mult, fiind atenți și receptivi totodată la ce descoperă la ceilalți.

Desenul, pictura, modelajul, muzica, dansul, felurile jocuri în aer liber sau acasă, toate au darul de a-i ajuta să exprime emoții, gânduri, sentimente care, în această manieră artistică, sunt mai accesibile a fi exteriorizate. Câteva exerciții de stimulare a creativității: desenul liber, fără structură, pictura cu mâna dominantă, dar și cu cea non-dominantă, modelajul unei povești inventate, soluțiile personale pe care copiii învață să le adapteze în funcție de situație.